

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 23.08.2019 р., протокол №01

Навчальна практика з англійської мови і літератури, німецької мови
(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)
спеціальності 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно),
(шифр і назва спеціалізації)
перша – англійська

освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури
(назва освітньо-професійної програми)
(переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна РОЗУМНА, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, кандидат педагогічних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 20.06.2019 р., протокол №08.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Навчальна практика з англійської мови і літератури, німецької мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Предметом навчальної дисципліни є система необхідних педагогічних умінь й навичок, фахових здібностей на ґрунті сформованої теоретичної й практичної готовності до здійснення професійної діяльності, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, історія зарубіжної літератури, корективний фонетичний курс англійської мови, практична граматики англійської мови, теоретична фонетика англійської мови, теоретична граматики англійської мови, історія англійської мови, методика навчання іноземної мови, лексикологія англійської мови, стилістика англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної практики – ознайомити студентів з системою необхідних педагогічних умінь й навичок, фахових здібностей на ґрунті сформованої теоретичної й практичної готовності до здійснення професійної діяльності, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах, оволодіння студентами сучасними технологіями навчання.

1.2. Основними завданнями навчальної практики є ознайомлення з освітнім закладом, досвідом його роботи, традиціями, особливостями; вивчення досвіду роботи вчителів англійської мови (відвідування уроків і позакласних заходів з англійської мови, аналіз разом з учителем, студентами-колегами процесу організації навчально-пізнавальної, позакласної діяльності учнів, педагогічної й комунікативної взаємодії вчителя зі школярами під час проведення уроків, заходів); обговорення із керівниками практики, учителями освітньої установи сутності, особливостей, інноваційних підходів до організації освітнього процесу, педагогічної й комунікативної взаємодії з учнями; ознайомлення зі структурою, змістом навчальних програм з англійської мови, календарним плануванням уроків англійської мови, плануванням роботи вчителів, виховної роботи класного керівника; ознайомлення зі змістом навчальних предметів, зокрема навчальних посібників, підручників (досконало вивчити зміст, розділи, теми, із яких проводять уроки); оволодіння алгоритмом підготовки до уроку з урахуванням усіх етапів цього процесу; із допомогою вчителя визначення мети уроку, структурування навчального матеріалу, добирання оптимальних методів, форм організації навчання відповідно до поставленої мети, навчальної програми, результатів попередніх занять, рівня успішності учнів, розвитку їхніх потреб та інтересів; ознайомлення з колективом класу, у якому працюють як помічники класного керівника; налагодження й підтримування оптимальних взаємин з учнями, спілкування з ними між заняттями та в позанавчальний час, виявлення інтересу до їхнього життя, допомога їм у подоланні труднощів у навчанні, міжособистісному спілкуванні тощо; навчання щирого, відвертого ставлення до учнів, налагоджування з ними оптимальних гармонійних стосунків; систематичне спостереження за освітньою діяльністю вчителя англійської мови, класного

керівника; ведення записів в психолого-педагогічних щоденниках; опанування методики ведення шкільної документації (перевірка учнівських зошитів, самостійних і творчих робіт; ведення класних журналів, записів в учнівських щоденниках тощо); вивчення індивідуально-особистісних рис, особливостей поведінки, діяльності учнів й класного колективу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 08. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>СК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>СК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p>	<p>ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПРН 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПРН 06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.</p> <p>ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.</p> <p>ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p>

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

1. Настановча конференція. Інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки під час проходження практичної підготовки на виробництві
2. Розподілення практикантів по класах, закріплення за вчителями.
3. Ознайомлення із закладом загальної середньої освіти.
4. Ознайомлення з професійною діяльністю вчителя-куратора як предметника.
5. Ознайомлення з професійною діяльністю вчителя-куратора як класного керівника.
6. Укладання індивідуального та календарного планів проходження виробничої практики.
7. Ознайомлення з шкільною документацією, описування, аналізування її.
8. Відвідування й аналізування уроків учителя-куратора.
9. Оформлення матеріалів навчальної практики.
10. Підсумкова (звітна) конференція.

3. Рекомендована література

Основна

1. Афанасьев С. Методика организации конкурсов. *Воспитание школьников*. 2001. №3. С. 18 – 24.
2. Виноградова Т. Е. Книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2006. 128 с.
3. Виховна система школи / [упоряд. В. В. Григораш]. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.
4. Гребенькова А.О. Довідник класного керівника: 1– 4 класи. Харків: Веста: Вид. «Ранок», 2006. 192 с.
5. Довідник учителя німецької мови в запитаннях та відповідях / [авт. упоряд. С.Ф. Корогодіна, О.С. Любченко]. Харків, 2006. 576 с.
6. Кацинська Л.Л. Години спілкування : педагогічні технології та досвід (на допомогу класним керівникам у проведенні годин класного керівника). Рівне, 2004. 128 с.
7. Комісаренко Н. Особливості творчої діяльності молодших школярів у позакласній роботі. *Початкова школа*. 2002. №6. С. 18 – 22.
8. Красномовец Л.В., Іова В.Ю. Педагогічні основи організації сімейно-родинного виховання. Порадник батькам і педагогам. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2000. 176 с.
9. Книга вчителя іноземної мови. Довідкове-методичне видання / [Упоряд. О.Я., Коваленко, І.П. Кудіна]. Харків, 2006. 416 с.
10. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / [кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої]. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
11. Острроверхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ, 2003. 351 с.
12. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / [Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої, В.В. Черниш]. Київ: Ленвіт, 2003. 250 с.
13. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
14. Сорока Г.І. Планування та аналіз виховної роботи школи. Харків : Основа, 2003. 63 с.
15. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи і технології. Харків: Основа, 2002. 122 с.
16. Кацинська Л., Ситник Г. Технології виховної діяльності класних керівників 9 – 11 класів: Навч.-метод. посіб. Рівне, 2000. 79 с.
17. Хромова О. Дорослі й підлітки: як досягти гармонії взаємин. *Шкільний світ*. 2003. №2. С. 1 – 16.

Додаткова

1. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи і технології. Харків: Основа, 2002. 122 с.

Інформаційні ресурси

Ресурси для навчання англійської мови, архіви уроків (початкова, основна, старша школа):

<http://www.esl-library.com/index.cfm?PageId=1>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/teaching-kids>
<http://www.englishpage.com/>
<http://www.oup.com/elt/teachersclub/?cc=global>
<http://www.macmillanenglish.com/BlankTemplate.aspx?id=28164>
<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59454>
<http://www.teachingenglish.org.uk/>
<http://developingteachers.com/>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/resources/quizzes>
<http://freelanguage.org/>

Сценарії уроків та позакласних заходів з іноземних мов на фестивалі педагогічних ідей «Відкритий урок»:

<http://festival.1september.ru/subjects/10/?subject=10>
BBC Learning English:
<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/talkingbusiness/index.shtml>
<http://www.bbc.co.uk/ukrainian/learningenglish/>

Повнотекстові версії «Газети для тих, хто викладає та вивчає англійську мову»:

<http://eng.1september.ru/engarchive.php>
З досвіду навчання лексики, граматики, фонетики (англомовні матеріали):
<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=58111>
<http://www.macmillandictionaries.com/resources/e-lessons/e-lessons.htm>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/pronunciation>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/Dictionaries-and-Encyclopedias>
<http://www.oup.com/elt/global/products/livinggrammar/>

З досвіду навчання аудіювання, говоріння, читання, письма (англомовні матеріали):

<http://www.onestopenglish.com/section.asp?sectionType=listsummary&catid=59392>
<http://www.macmillandictionaries.com/resources/dictations/dictations.htm>
<http://www.nadasisland.com/writing/>
<http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/skills>
<http://iteslj.org/Techniques/Ieong-Dictation.html>

Формування іншомовної соціокультурної компетентності:

<http://iteslj.org/Techniques/Cullen-Culture.html>
<http://iteslj.org/Techniques/Kodotchigova-RolePlay.html>
<http://iteslj.org/Techniques/Chou-Compliments.html>

Методи навчання: лекції та дискусії ґрунтовані на наукових статтях, вправи та міні-проекти.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю

90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64			задовільно
50-57	E (достатньо)		
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)